

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

*II Реферативна конференція
присвячена засновнику біоетики В.Р. Поттеру*

**“Феномен біоетики та біобезпеки
як індикатор стану медичної науки”**

Програма конференції

м. Харків
18 лютого 2020

ЕТИЧНІ АСПЕКТИ ІНДИВІДУАЛІЗОВАНОГО ПІДХОДУ В ВИБОРІ МЕТОДУ ЛІКУВАННЯ У ПАЦІЄНТІВ З СЕЧОКАМ'ЯНОЮ ХВОРОБОЮ.....	
<i>Колупаєв С.М.</i>	35
ПРОБЛЕМА СТИГМАТИЗАЦІЇ ОСІБ ІЗ ПСИХІАТРИЧНИМ ДОСВІДОМ У СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ.....	
<i>Кондратенко А.П.</i>	37
ПОЛІПРАГМАЗІЯ У ПАЦІЄНТІВ ПОХИЛОГО ВІКУ.....	
<i>Крилевська С. І.</i>	39
ЭТИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ В ГИНЕКОЛОГИЧЕСКОЙ ПРАКТИКЕ.....	
<i>Лазуренко В.В., Алексеева Е.С.</i>	41
ОТРИМАННЯ ПРАВИЛ БІОЕТИКИ – ЗАПОРУКА ЯКІСНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ У ГІНЕКОЛОГІЇ.....	
<i>Лазуренко В.В., Старкова І.В., Лященко О.А.</i>	43
ЩОДО ПИТАННЯ ОЦІНКИ СКЛАДНОСТІ ХІРУРГІЇ ПУХЛИННИХ ТРОМБІВ НИЖНЬОЇ ПОРОЖНИСТОЇ ВЕНИ.....	
<i>Маковозов О.О., Щукін Д.В.</i>	44
ЭТИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ ПСИХОНЕВРОЛОГИЧЕСКИХ И МЕДИКО-ПСИХОЛОГИЧЕСКИХ ИССЛЕДОВАНИЙ.....	
<i>Мищенко М.М.</i>	46
ПИТАННЯ ДІАГНОСТИКИ ЧОЛОВІЧОЇ БЕЗПЛІДНОСТІ.....	
<i>Панасовський М.Л.</i>	47
СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ БІОМЕДИЧНОЇ ЕТИКИ В ДИТЯЧІЙ ОФТАЛЬМОЛОГІЇ.....	
<i>Пархомець Р.О.</i>	48
МОНИТОРИНГ ДОСТУПНОСТІ ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ И КУЛЬТУРНЫХ ЦЕННОСТЕЙ ЛИЦАМ С ИНВАЛИДНОСТЬЮ ПО ЗРЕНИЮ В УКРАИНЕ.....	
<i>Пилипчук А. Е.</i>	50
СТРАТЕГІЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БІОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ТА БІОЛОГІЧНОГО ЗАХИСТУ ЗА ПРИНЦИПОМ «ЄДИНЕ ЗДОРОВ'Я» В УКРАЇНІ».....	
<i>Поливянна Ю.І., Райлян М.В., Макарова В.І., Семішев В.І., Чумаченко Т.О.</i>	53
ЕТИЧНІ ПРОБЛЕМИ СУРОГАТНОГО МАТЕРИНСТВА.....	
<i>Полякова Є.М.</i>	56
КЛІНІЧНІ ВИПРОБУВАННЯ, ПЕРСПЕКТИВИ В УКРАЇНІ.....	
<i>Приходько М.І., Іванова Є.В.</i>	57
ТРАНСФУЗІОЛОГІЯ. РЕЛІГІЙНІ ТА ПРАВОВІ АСПЕКТИ.....	
<i>Расенко А.В., Волкова Ю.В., Михневич К.Г.</i>	50
ШТУЧНЕ ПЕРЕРИВАННЯ ВАГІТНОСТІ - ТЯЖКИЙ ВИБІР АБО ШВИДКЕ «РІШЕННЯ» ПРОБЛЕМИ?.....	
<i>Романенко А.О.</i>	62
ЭФФЕКТИВНОСТЬ ГЕРМЕТИЗАЦИИ ФИССУР У ДЕТЕЙ КОМПОЗИТНЫМ МАТЕРИАЛОМ «FISSURE SEALANT».....	
<i>Рябоконт Е.Н., Токарь А.А., Волкова О.С., Канунник Т.С., Волкова И.Е.</i>	63

СТРАТЕГІЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БІОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ТА БІОЛОГІЧНОГО ЗАХИСТУ

ЗА ПРИНЦИПОМ «ЄДИНЕ ЗДОРОВ'Я» В УКРАЇНІ

Поливянна Ю.І., Райлян М.В., Макарова В.І., Семішев В.І., Чумаченко Т.О.
Харківський національний медичний університет, кафедра епідеміології

Інфекції, спільні для людей і тварин, є значною загрозою безпеки людства. Щорічно в різних країнах світу реєструються випадки таких захворювань як сальмонельоз, сказ, гарячка Західного Нілу (ГЗН), туляремія, бруцельоз та інші. Ця проблема існує і в Україні. Так, у 2018 році в Україні найчастіше реєструвались випадки сальмонельозу (7713 випадків), виявлено 273 випадків лептоспірозу та навіть були випадки гарячки Західного Нілу – 20 випадків завезеної хвороби, що майже у 10 разів більше, ніж у 2017 році (2 випадки ГЗН), реєструються завози лихоманки денге та інших екзотичних хвороб.

Потепління клімату, зміна екології, масова міграція населення, розвинутий туризм впливають на розповсюдження природньо-осередкових хвороб, розширення їх меж. Потепління створює сприятливі умови для певних видів комарів на територіях, раніше вільних від переносників збудників цих інфекційних хвороб, що сприятиме виникненню нових природних осередків, наприклад для ГЗН, лихоманки денге тощо.

Геноми вірусів, бактерій також зазнають змін, що тягне за собою й здатність до зміни хазяїна на міжвидовому рівні. Наприклад, в останні роки все частіше фіксуються випадки сальмонельозу у людей, спричинені сероварами збудників, раніше притаманними тільки тваринам, збільшується різноманіття штамів – збудників сальмонельозу у людей. Так, у порівнянні з 2018 роком у 2019 році в м. Харків кількість сероварів сальмонел збільшилась з 14 видів сальмонел у 2018 р. до 23 у 2019 р. Тільки за 2018-2019 рр. від хворих на сальмонельоз були виділені окрім ендемічних *S. enteritidis* (у 2019 р. – 356 випадків, у 2018 – 360 випадків) та *S. typhimurium* (у 2019 р. – 78 випадків, у 2018 – 75 випадків) рідкі види сальмонел: *S. infantis*, *S. derby*, *S. haifa*, *S. djugu*,

S. give, *S. kentucky*, *S. virchovi*, *S. montevideo*, *S. coeln*, *S. rissen*, *S. java*, *S. norwich*, *S. muenchen*, *S. gabon*, *S. livingstone*, *S. agona*, *S. potsdam*, *S. virginia*, *S. kottbus*, *S. denver*, *S. chongwe*, *S. glostrup*. Це свідчить, що відбувається контамінація харчових продуктів та об'єктів зовнішнього середовища бактеріями саме тваринного походження. Сальмонельоз є проблемою соціальною, екологічною, медичною та ветеринарною. На даному етапі ця хвороба є найпоширенішим зоонозом в сучасному світі. За даними Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ) боротьба с сальмонельозом як із зоонозною інфекцією, яка має складний розвиток епідемічного та епізоотичного процесів, несе деякі труднощі у проведенні профілактичних та протиепідемічних заходів.

Про екологічні зміни, які створюють загрози біологічній безпеці, свідчить і те, що в 21 столітті з'являються нові зоонозні захворювання, на які хворіють люди в різних країнах світу, летальність від цих хвороб дуже висока. Так, у 2002 р. на півдні Китаю були зареєстровані випадки нової хвороби SARS, викликані новим коронавірусом SARS-CoV. Джерелом збудника SARS виявилися кажани та ціветти. Раніше SARS-CoV циркулював тільки у межах популяції цих тварин, але йому вдалось подолати міжвидовий бар'єр, і вірус розповсюдився у людській популяції. Тільки за рік більш ніж 8000 людей захворіли на цю хворобу, летальність склала 9,6 %.

Далі з'являються випадки пташиного грипу, свинячого грипу. Летальність захворілих на пташиний грип сягала 60 % випадків. За даними ВООЗ у 2009 році було зареєстровано більш ніж 400000 випадків свинячого грипу та близько 5000 летальних випадків. У 2012 році у Саудівській Аравії з'явилися випадки нової зоонозної тяжкої респіраторної інфекції MERS, спричиненої коронавірусом MERS-CoV, яким люди заражалися від верблюдов. Летальність від цієї хвороби склала близько 35 %.

В грудні 2019 року в Китаї почався спалах нової небезпечної респіраторної хвороби, джерелом якої є тварини, а збудником – коронавірус

2019-nCoV, який належить до β CoV групи 2B, і генетична послідовність якого не менш ніж на 70 % співпадає з SARS-CoV. Появлення цієї інфекційно-небезпечної хвороби також пов'язують з тваринами. Перші дослідження вказують на наявність даного коронавірусу у кажанів.

Станом на 3 лютого 2020 року зареєстровано 20636 лабораторно підтверджених випадків, 427 летальних. Також було підтверджено 192 випадки завезення нового коронавірусу в 26 країнах світу, серед них 25 випадків у країнах Європи: 12 — у Німеччині, 6 — у Франції, 2 — в Італії, 2 — у Великобританії, по 1 — в Іспанії, Фінляндії та Швеції. Частіше занос вірусу 2019-nCoV відбувався в країни, що межують з Китаєм: в Японії було виявлено 20 випадків коронавірусу, завезеного з Китаю, в Таїланді – 19, у Сінгапурі – 18 та по 15 випадків у Гонконзі та в Південній Кореї. Навіть у високорозвиненій Австралії, протягом місяця з початку епідемії в Китаї, було зафіксовано 12 випадків нового коронавірусу. Повідомляється про два летальний випадки за межами Китаю.

З урахуванням біологічних загроз, що з'являються, з 27 листопада 2019 р. в Україні діє розпорядження № 1416-р «Про схвалення Стратегії забезпечення біологічної безпеки та біологічного захисту за принципом «Єдине здоров'я» на період до 2025 року та затвердження плану заходів щодо її реалізації». Ця стратегія спрямована на створення єдиної системи біобезпеки та біозахисту здоров'я людей, тварин та навколишнього середовища.

Своєчасне впровадження стратегії забезпечення біологічної безпеки та біологічного захисту за принципом «Єдине здоров'я» в практику охорони здоров'я України сприятиме забезпеченню епідемічному благополуччю населення країни, флори та фауни від шкідливого та небезпечного впливу біологічних об'єктів, допоможе посилити контроль за хворобами, які можуть бути завезені в Україну та дасть змогу покращити лабораторні, клінічні та наукові дослідження інфекцій, спільних для людей та тварин.